

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 5. januára 2000 predbežne prerokoval podnet [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Prievidzi vo veci sp. zn. 9 C 185/93 a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nepríslušnosť na prerokovanie veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) bolo 4. novembra 1999 doručené podanie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), [REDAKOVANÉ], označené ako „Porušenie ústavného práva na právnu a súdnu ochranu - návrh na konanie“ s prílohami. Z jeho obsahu o. i. vyplynulo, že navrhovateľ sa v konaní o podnete pred Ústavným súdom SR podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) domáhal vyslovenia „porušenia môjho ústavného a zákonného práva na súdnu a právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy SR zo strany štátneho orgánu - Okresného súdu v Prievidzi“. Z obsahu podania tiež vyplynulo, že navrhovateľ sa v septembri 1993 obrátil na Okresný súd v Prievidzi so žalobou o „určenie správnej výšky mzdového vyrovnaní“ so svojím bývalým zamestnávateľom podľa vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 195/1989 Zb. o zabezpečení pracovníkov pri organizačných zmenách a občanov pred nástupom do zamestnania (sp. zn. 9 C 185/93). Nakoľko navrhovateľ bol toho názoru, že žalovaný mzdový nárok voči bývalej zamestnávateľskej organizácii predstavuje z jej strany plnenie záväzku z kolektívnej zmluvy, podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení malo byť súdne konanie o ňom

oslobodené od súdneho poplatku. Okresný súd v Prievidzi však žiadosti navrhovateľa o oslobodenie od súdneho poplatku z tohto dôvodu nevyhovел, po jeho neuhradení konanie o ňom zastavil a aj po podaní odvolania proti takémuto uzneseniu Okresného súdu v Prievidzi ho Krajský súd v Banskej Bystrici následne potvrdil. V postupe Okresného súdu v Prievidzi, ktorý vo veci navrhovateľa sp. zn. 9 C 185/93 uznesením konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, videl navrhovateľ porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, „pretože predmet sporu bol obsiahnutý v kolektívnej zmluve, a preto malo byť konanie od poplatkov oslobodené“.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy SR oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv. Z konania o podnetoch nie je možné vylúčiť ani postup všeobecných súdov Slovenskej republiky, pokiaľ v jeho dôsledku došlo k porušeniu niektorého zo základných práv alebo slobôd fyzickej alebo právnickej osoby ako účastníka súdneho konania (čl. 46 až 50 Ústavy SR) a pokiaľ tomuto základnému právu alebo slobode žiadny orgán Slovenskej republiky neposkytuje právnu ochranu využitím účinného právneho prostriedku nápravy dostupného navrhovateľovi. Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu Ústavný súd SR skúma jeho zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Ústavnom súde SR“), ako aj ďalšie dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Medzi tie podmienky konania, ktoré Ústavný súd SR skúma pri predbežnom prerokovaní každého podnetu, patrí aj príslušnosť na jeho prerokovanie a rozhodnutie, nakoľko podľa svojej stabilizovanej judikatúry na konanie a rozhodovanie o porušení základných práv fyzickej alebo právnickej osoby je oprávnený len vtedy, ak im ochranu neposkytujú všeobecné súdy alebo iné orgány.

Ústavný súd SR pri predbežnom prerokovaní podnetu [REDACTED]

preto zisťoval, či ochranu tomu základnému právu, porušenie ktorého namietal (t. j. právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), neposkytujú všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov dostupných navrhovateľovi predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia základného práva alebo slobody. Z obsahu podnetu Ústavný súd SR zistil, že hoci navrhovateľ na ochranu svojho práva využil odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu o zastavení konania podľa § 201 Občianskeho súdneho poriadku, nevyužil však dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (postupom súdu odňatie možnosti účastníkovi konania konať pred súdom) bolo v prípade navrhovateľa prípustné a v súlade s § 243b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ho možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ústavný súd SR zobral v tejto súvislosti do úvahy aj judikatúru všeobecných súdov, podľa ktorej: „Ak okresný a krajský súd zastavili konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci pre takýto záver neboli dané dôvody, zabránili tým žalobcovi, aby jeho žalobný návrh bol posudzovaný meritórne, čím bol zároveň naplnený tvrdený dovolávací dôvod podľa ust. § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“, takže „zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod, je odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku“, t. j. „... domáhať sa ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené u prvostupňového súdu na súde vyššieho stupňa, a to na základe riadneho opravného prostriedku“ (Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky 5-6/1997, č. 50).

Pri predbežnom prerokovaní podnetu navrhovateľa preto Ústavný súd SR skonštatoval, že navrhovateľ mal k dispozícii účinný opravný prostriedok nápravy označeného základného práva, ktorý mu bol prístupný v systéme všeobecného súdnictva, a to dovolanie podľa § 236 Občianskeho súdneho poriadku. Keďže Ústavný súd SR je o namietanom porušení základného práva alebo slobody navrhovateľa v konaní o podnete oprávnený konať len vtedy, ak ochranu tomuto právu neposkytuje iný

orgán a keďže v tomto prípade mal navrhovateľ k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy ním namietaného porušenia základného práva na právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, podľa § 25 ods. 2 zákona o konaní pred Ústavným súdom SR bolo neba jeho podnet odmietnuť pre nepríslušnosť Ústavného sudu SR.

Vzhľadom na túto skutočnosť bolo už bez právneho významu zaoberať sa aj namietaným porušením čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, tak ako to požadoval navrhovateľ vo svojom podnete.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. januára 2000